

فرماندهان انقلابی حماسه سازان دفاع ۸ ساله

او خود را فرزند بانی تشکیل گروه منصورون امام می داند

محسن رضایی دبیر کنونی مجمع تشخیص مصلحت نظام در سال ۱۳۳۳ در روستای بنه وار بابا احمد شهرستان مسجدسلیمان متولد شد. در سال ۱۳۴۹ به هنرستان فنی صنعت نفت در اهواز که وابسته به شرکت ملی نفت بود، وارد شد و در این دوره، فعالیت‌های مذهبی و سیاسی را با همراهی اسماعیل دقایقی، عبدالله ساکیه، فریدون مرتضایی و غلامرضا قمیشی، آغاز کرد.

برای نخستین بار در سال ۱۳۵۰ به اتهام اقدام علیه امنیت کشور، توسط ساواک دستگیر و پس از تحمل ۳ ماه زندان انفرادی و ۳ ماه حبس در بند عمومی، از زندان آزاد شد. او در زندان با مبارزانی از خرمشهر و ذوقول آشنا شد که حاصل ائتلاف این سه هسته، شکل‌گیری گروه منصورون بود. وی در سال ۱۳۵۲ در رشته مهندسی مکانیک در دانشگاه علم و صنعت پذیرفته و راهی تهران شد و در سال‌های نخست حضور در تهران، وارد مبارزات چریکی علیه سلطنت پهلوی شد. محسن رضایی پس از پیروزی انقلاب اسلامی با پیشنهادهای شهید مرتضی مطهری اقدام به پایه‌گذاری سازمان مجاهدین انقلاب اسلامی کرد.

رضایی یکی از اعضای هیأت ۱۲ نفره تدوین اساسنامه سپاه پاسداران در زمستان ۵۷ بود و در اردیبهشت سال ۱۳۵۸ با نظر امام خمینی (ره) واحد اطلاعات سپاه را تأسیس کرد و اولین فرمانده این واحد، در فاصله سال‌های ۱۳۵۸ تا ۱۳۶۳ بود.

از دیوار نویسی در انقلاب تا فرماندهی

در جنگ تحمیلی

احمد غلام‌میر عضو هیأت علمی دانشگاه عالی دفاع ملی و از فرماندهان دوران دفاع مقدس است. نام او به عنوان فرمانده قرارگاه کربلا نامی شناخته شده است. او از دوره نوجوانی به مسائل اعتقادی گرایش پیدا کرد و به سبب حضور فعالش در مسجد و معاشرت با دوستانی چون علی ششمخانی و عبدالله ساکیه اولین مبارزات خود را در همان دوران تجربه کرد. پس از ۱۸ سالگی در سال‌های ۵۴ و ۵۵ با نخستین جرقه‌های انقلاب با مردم در خوزستان همراه شد. وی شروع فعالیت‌های انقلابی در خوزستان را مرهون حضور روحانیت و اقدامات گسترده نوجوانان و جوانان مؤمن می‌داند. سردار غلام‌میر به همراه دوستان انقلابی‌اش در این دوره اقداماتی نظیر برگزاری تظاهرات شبانه، سر دادن الله اکبر بر بام خانه‌ها، پخش اعلامیه‌هایی از حضرت امام در منازل و دیوار نویسی را انجام می‌داد.

عضو فعال گروه «منصورون»

غلامعلی رشید از فرماندهان ارشد سپاه پاسداران در جنگ تحمیلی، فعالیت سیاسی خود را از دوره نوجوانی بر ضد رژیم پهلوی آغاز کرد. وی نخستین بار در سال ۱۳۵۰ توسط ساواک در ذوقول دستگیر شد، سپس به اهواز منتقل شد و مدت یک سال را در زندان اهواز سپری کرد. رشید در این دوره با افرادی چون «محسن رضایی» و «علی ششمخانی» آشنا شد و پس از تشکیل گروه «منصورون» به این گروه پیوست. سردار رشید برای بار دوم در سال ۱۳۵۵ در شهر اصفهان دستگیر و توسط ساواک به تهران منتقل شد و این بار نیز برای مدت یک سال تا ۱۳۵۶ را در زندان گذراند. رشید پس از وقوع انقلاب ۱۳۵۷، به عنوان یکی از اعضای فعال گروه «منصورون» به شمار می‌آمد که در پی ادغام «منصورون» با ۶ گروه دیگر و تأسیس سازمان مجاهدین انقلاب اسلامی به عضویت این سازمان درآمد. وی با شکل‌گیری سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، از نخستین افرادی بود که به این نهاد پیوست و نخستین مسئولیتش معاونت اطلاعات و عملیات سپاه ذوقول بود.

حضور پر بار بدون لحظه‌ای غفلت

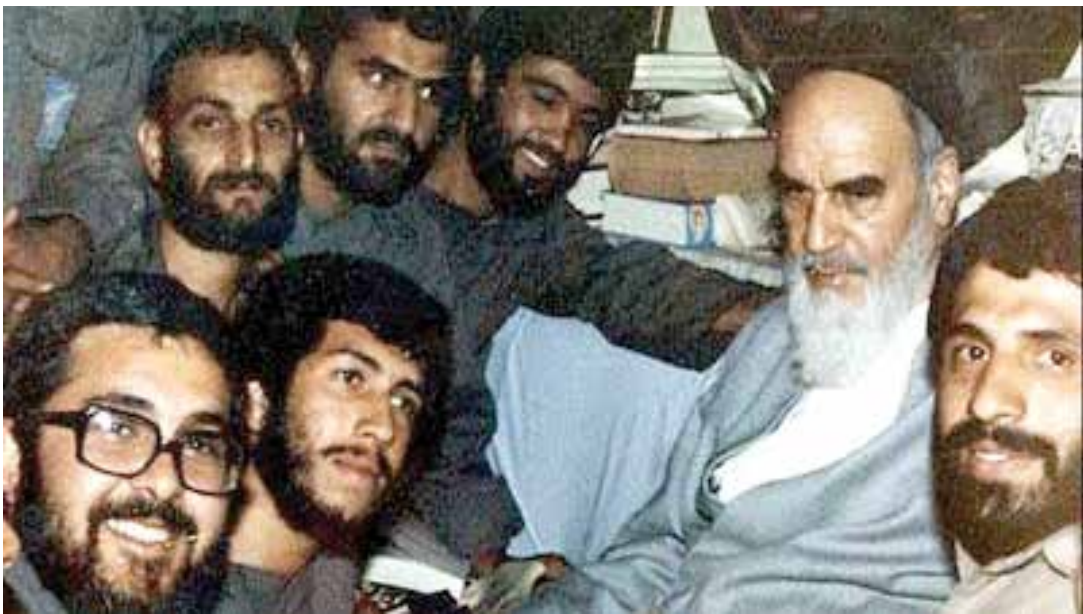
حضور مؤثر در جبهه‌های نبرد و خدمات شایان توجه و افتخار آفرینی‌های شهید محمد ابراهیم همت طی سال‌های دفاع مقدس بر کسی پوشیده نیست. امام شهید همت قبل از آن سال ۱۳۵۷ هم جزو افرادی بود که در سازماندهی تظاهرات انقلابی مردم شهرضا نقش پررنگی بر عهده داشت. سخنرانی‌های پر شور و آتشین او علیه رژیم پهلوی که بدون مصلحت‌اندیشی انجام می‌شد، ماوران رژیم را به تعقیب وی واداشته بود. با این حال او از فعالیت‌های انقلابی‌اش لحظه‌ای غفلت نکرد، به گونه‌ای که شهر به شهر می‌گشت تا از دستگیری در امان باشد و بتواند به فعالیت‌هایش ادامه دهد. پس از پیروزی انقلاب اسلامی نیز شهید همت در جهت ایجاد نظم و دفاع از شهر و راه اندازی کمیته انقلاب اسلامی شهرضا نقش اساسی داشت. همچنین هنگامی که مجموعه سپاه سازمان پیدا کرد، او مسئولیت روابط عمومی سپاه را به عهده گرفت.

فرار از سربرازی به خاطر قیام علیه رژیم شاه

مرتضی قربانی جزو فرماندهانی است که در تمامی عملیات‌های گسترده سپاه در طول جنگ ایران و عراق حضور فعال داشت. وی از سال ۵۵ وقتی به مدرسه و کلاس درس می‌رفت با شرکت در تظاهرات یا با پخش اعلامیه که در اواخر دوران تبعید امام مرسوم بود کارهایی بر ضد رژیم انجام می‌داد. اما از سال ۵۷ - ۵۶ فعالیت‌ها و مبارزات سیاسی‌اش بر ضد رژیم بیشتر و جدی‌تر شد. قربانی سال ۵۶ همراه دوستانش فعالیت‌هایی در راستای مقابله با بعضی از افسرها و درجه‌دارهای بی بند و بار نیروی هوایی و هوایی‌روزارتق شاه شروع کردند. آنها به تذکرات و نهی از منکرات دینی و عرفی امتناع نمی‌کردند چون پشت شان به حکومت شاه گرم بود. وی در خاطراتش گفته است: پیش می‌آمد سر این موضوع افسرها با آنها مقابله می‌کردند. زمانی رسید که قربانی به خدمت سربازی فراخوانده شد.

در صف مبارزه با رژیم شاهنشاهی همه افسارحضوری فعال داشتند. از جمله دانشجویان که بخش بزرگ مبارزان علیه استبداد شاهنشاهی را شکل می‌دادند. دانشجویان با پیروزی انقلاب بنا بر ضرورت لباس پاسداری از انقلاب مردم را بر تن کردند و با آغاز هجوم سراسری رژیم بعث عراق در کسوت فرماندهان قدر به مصاف با دشمن شتافتند. در این میان کم

از ساماندهی ارتش تا نخستین سپهبد شهید انقلاب اسلامی

سید محمدولی قرنی سرلشکر نیروی زمینی شاهنشاهی و نخستین سپهبد و رئیس ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران از ۲۳ بهمن ۱۳۵۷ تا ۷ تیر فروردین ۱۳۵۸ بود. قرنی در سال ۱۳۰۹ وارد دانشکده افسری شد و پس از کودتای ۲۸ مرداد به ریاست رکن دوم ارتش شاهنشاهی رسید. در مهرماه سال ۱۳۳۶ موفق به اخذ درجه سرلشکری شد، ولی کمتر از یکسال بعد در تیرماه ۱۳۳۷ در پی کشف طرح کودتای علیه شاه دستگیر و پس از محاکمه و سه سال زندان از ارتش اخراج شد. قرنی حدود دو دهه بعد در اوج انقلاب بار دیگر وارد کارزار شد و به انقلابیون پیوست و ریاست جناح نظامی شورای انقلاب را بر عهده گرفت. او پس از انقلاب رئیس ستاد مشترک ارتش شد ولی به علت اختلاف با کابینه دولت موقت استعفا داده و برکنار شد.

فرمانده دلیر ارتش، مبلغ افکار مذهبی و

سیاسی امام خمینی (ره)

شهید سید موسی نامجوی از فرماندهان دلیر ارتش جمهوری اسلامی ایران در سال ۱۳۳۷، به عنوان یکی از بهترین شاگردان دبیرستان نظام، دیلم ریاضی گرفت و وارد دانشکده افسری شد. ورود نامجوی به دانشکده افسری، سرآغاز کسب تجربه، علم و تخصص برای ارائه طرح‌های ابتکاری در آینده شد و از همان ابتدای ورود به دانشکده، شروع به تحقیق و مطالعه در امور سیاسی، مذهبی و علمی کرد. او در سال ۱۳۴۰ با درجه ستوان دومی از دانشکده افسری فارغ‌التحصیل شد و با توجه به کسب رتبه ممتاز در این دوره، به عنوان هیات علمی دانشکده انتخاب و به عنوان استاد نقشه خوانی به تدریس پرداخت. طی این سال‌ها نامجوی که با افکار مذهبی و سیاسی امام خمینی (ره) آشنا شده بود، سعی کرد آن افکار و عقاید را در بین دوستان و شاگردانش نیز گسترش دهد. وی مخالف شرایط رژیم سلطنت و جو حاکم بر ارتش شاهنشاهی بود و در جریان انقلاب ۱۳۵۷ نقش داشت. طی سال‌های اولیه پیروزی انقلاب اسلامی و شروع جنگ تحمیلی رژیم عراق علیه کشورمان با ارائه طرح‌های ابتکاری و مؤثرش، نقش بسزایی در تثبیت نظام جمهوری اسلامی و پیروزی نیروهای نظامی ایران در مقابل دشمن متجاوز ایفا کرد.

مبارزی موفق در هر منصب

سردار سرلشکر شهید مهدی باکری، فرمانده لشکر ۳۱ عاشورا سرداری که همیشه به بسیجی بودنش افتخار می‌کرد، فعالیت‌های سیاسی را از دوران دانشجویی‌اش آغاز کرد. او در این دوران با افرادی چون سید یحیی رحیم صفوی و حسین علایی آشنا شد و با تشکل‌های دانشجویی که نقش مهمی در برپایی تظاهرات شهر تبریز داشتند، همکاری می‌کرد. همان زمان وی توسط ساواک شناسایی و بارها بازجویی شد و تحت نظر بود. در حین تحصیل خیر مرگ برادرش، علی باکری را به وی دادند که توسط رژیم پهلوی اعدام شده بود. با وقوع انقلاب اسلامی مهدی باکری نقش فعالی در سازماندهی بخشی از نیروهای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی داشت.

عضو ارتش که از بنیانگذاران سپاه شد

یوسف کلاه‌دوز نظامی است که جزو بنیانگذاران سپاه به شمار می‌آید. وی که فرد مذهبی بود سال ۱۳۴۴ وارد دانشگاه افسری ارتش شد. این در حالی بود که ارتش رژیم پهلوی محل مناسبی برای افراد مذهبی نبود اما باید گفت که شهید کلاه‌دوز با اهداف خاصی وارد این ارگان شد و خود را در ظاهر معتقد به رژیم نشان می‌داد. اما عملاً به ترویج اصول و ارزش‌های اسلامی می‌پرداخت و افرادی را که رگه‌های مذهبی داشتند به تشکل‌های اسلامی و مبارز پیرو خط امام پیوند می‌داد تا از این راه بتواند به مبارزات و ضربات اساسی خود وسعت بخشد. بنابراین این مبارز متعهد در دوران اوج‌گیری انقلاب اسلامی فعالانه در تمامی صحنه‌ها حضور یافت و با ورود امام به ایران فعالیت‌های خود را ادامه داد. تاجایی که در شب ۲۱ بهمن ۱۳۵۷ خورشیدی متوجه نقل و انتقالات مشکوکی در سطح پادگان و متوجه نقشه‌های آنها علیه امام می‌شود. از این رو شب از پادگان خارج می‌شود و خبر را به بیت امام می‌دهد و به پادگان بازمی‌گردد. بزرگ‌ترین توطئه رژیم بر مبنی بر گلوله‌باران فرودگاه، مجلس، مرکز رادیو و تلویزیون، میدان ارگ، راه آهن و بیت امام را ختنی می‌کند. شهید کلاه‌دوز همچنین در هنگام پیروزی انقلاب اسلامی شب و روز از وسایل، ابزار و ادوات پادگان‌ها حفاظت می‌کرد و در دستگیری سران رژیم نقش مؤثری داشت. در زمانی که عده‌ای دم از انحلال ارتش می‌زدند، ایشان سخت مخالفت کرد و با اطاعت از فرمان حضرت امام، کار سازمان بخشدین به ارتش را بر عهده گرفت.

زندانی کردن افسر ارتش شاهنشاهی به دلیل مخالفت با حکومت پهلوی

شهید ولی‌الله فلاحی یکی از فرماندهان ارتش است که بعد از انقلاب، فرماندهی نیروی زمینی ارتش را بر عهده گرفت. وی پس از اخذ دیلم در مهرماه سال ۱۳۳۰ وارد دانشکده افسری شد و با درجه ستوان دومی و رسته زرهی از آن دانشکده فارغ‌التحصیل شده و سپس در لشکر ۹۲ زرهی خدمت خود را شروع کرد. فلاحی به دلیل مخالفت‌هایش با حکومت پهلوی از سال ۱۳۳۰ تا ۱۳۵۲ چهار بار به زندان افتاد. اما به دلیل تفکر بالا و دانش بالایی که داشت از افسران زنده‌قابل احترام ارتش شاهنشاهی بود که همواره مورد احترام فرماندهان ارشد ارتش است. او در ۱۲ مهرماه ۱۳۵۷ پس از گرفتن درجه سرتیپ به شیراز منتقل شد و به عنوان معاون فرماندهی مرکز پیاده شیراز به کار خود ادامه داد. حضور فلاحی در شیراز هم‌زمان با اوج فعالیت‌های مردم بر ضد حکومت پهلوی بود. به همین دلیل در بیشتر شهرهای ایران از جمله شیراز حکومت نظامی اعلام شده بود. به دلیل کوشش‌های فلاحی، حکومت نظامی در شیراز لغو و نیروهای ارتش از خیابان‌ها جمع شدند و وظیفه اجرای این حکم به شهرپایان داده شد. پس از پیروزی انقلاب اسلامی سرتیپ فلاحی طی حکمی بازنشسته شد اما طولی نکشید که پس از موافقت شورای عالی انقلاب اسلامی از جانب محمدولی قرنی رئیس ستاد مشترک، به خدمت اعاده و به فرماندهی نیروی زمینی منصوب شد.

نقش آفرینی در صحنه‌های انقلاب و شکل‌گیری سپاه

سید یحیی رحیم صفوی از فرماندهان اصلی دوران دفاع مقدس بود که از روزهای آغاز جنگ با کمترین فاصله از صحنه‌های نبرد، نقشی اثرگذار در این صحنه‌ها داشت. در دهه ۵۰ حضور در میان عده‌ای از جوانان پرشور مذهبی که علاوه بر تحصیل، در پی مطالبات صنفی و دانشجویی بودند، به مرور شخصیت او را بالغ و هویت او را کامل می‌کند. در عین حال در اوضاع خاص اجتماعی و سیاسی جامعه دانشجویی ایران در آن زمان، این مطالبات رنگ و بوی سیاسی هم به خود گرفت. او از اولین روزهای قیام عمومی مردم، در صحنه‌های انقلاب حضور فعال داشت. رفتن به جنوب لبنان پس از تیر خوردن به هنگام فرار از دست نیروهای ساواک در مجاری قیام مردم تبریز، حضور در صحنه‌های انقلاب و شکل‌گیری سپاه و سپس ایفای نقش مؤثر در مهار غائله کردستان، قابلیت‌های او را برای رسیدن به سمت فرماندهی نشان داد. صفوی در اولین روزهای حمله ارتش رژیم بعث عراق به خاک ایران در خوزستان حاضر شد و در میان نیروهای اعزامی از اصفهان نقش مهم‌تری ایفا کرد. وی در «پایگاه عاشقان شهادت» پادگان گلف اهواز، با کمک حسن باقری مسئول اطلاعات و غلامعلی رشید، مسئول عملیات، امور مربوط به سازماندهی خطوط دفاعی و فرماندهی نیروهای سپاه و بسیج در عملیات‌های محدود سال اول جنگ را بر عهده گرفت.

یار صادق و وفادار انقلاب

علی صیاد شیرازی از فرماندهان بی‌بدیل ارتش ایران در دوران جنگ تحمیلی به شمار می‌رود که خدمات بزرگی برای پیشبرد اهداف و سیاست‌های کشور و نظام انجام داده است. صیاد شیرازی اوایل سال ۱۳۵۱ در آزمون اعزام به خارج دانش‌آموختگان دانشکده افسری شرکت کرد و پس از قبولی برای تکمیل تخصص تویخانه به آمریکا اعزام شد. وی دوره سه ماهه تخصصی را با نمره عالی و احراز رتبه اول به پایان رساند و پس از بازگشت به میهن، در اواخر سال ۱۳۵۲ به اصفهان رفت و در دانشکده تویخانه مشغول تدریس شد و در کنار انجام وظایف نظامی و شغلی، به تدریس زبان انگلیسی به طلاب حوزه علمیه «حاج حسن امامی» می‌پرداخت. او هم‌زمان شخصیت سیاسی خود را نیز قوام بخشید. ارتباط با شهیدان کلاه‌دوز و آقار پیرست با توجه به عضویت ایشان در گروه مخفی ارتش از نمونه‌های فعالیت سیاسی او در اصفهان است. وی به عنوان یک نظامی موضع کاملاً مشخصی نسبت به حرکت امام خمینی (ره) و انقلاب داشت، چنان که به مدت سه روز از نوزدهم بهمن سال ۵۷ تا شامگاه پیروزی انقلاب اسلامی بیست و دوم بهمن به اتهام ترغیب جوانان و سربازان به شورش و آشوب در پادگان در بازداشت بود و در روزهای پرتلاش و حساس اولیه پیروزی انقلاب با همکاری آیات عظام «خادمی» و «طاهری» به سوق دادن اوضاع بسوی آرامش و امنیت ایفای نقش کرد. صیاد شیرازی با حمایت از پاسداران انقلاب، شرکت دادن ایشان در مسائل نظامی و آموزش تخصص‌های لازم بستر اصلی تشکیل قطب نیرومند نظامی دیگری به نام «سپاه پاسداران انقلاب اسلامی» از ایران بعد از انقلاب را فراهم ساخت.